

Regionsudvalgets udtalelse om Europa-Parlamentets beslutning om beskyttelse af mindretal og ikke-diskriminationspolitikker i et udvidet Europa

(2006/C 229/09)

REGIONSUDVALGET HAR —

under henvisning til Europa-Parlamentets beslutning af 8. juni 2005 om i henhold til EF-traktatens artikel 265, stk. 4, at anmode om Regionsudvalgets udtalelse herom;

under henvisning til præsidiets beslutning af 11. oktober 2005 om at henvise det forberedende arbejde til Underudvalget for Konstitutionelle Anliggender og Styreformer i EU;

under henvisning til Europa-Parlamentets beslutning om beskyttelse af mindretal og ikke-diskriminationspolitikker i et udvidet Europa (T6-0228/2005);

under henvisning til artikel 6 i EU-traktaten og artikel 13 i EF-traktaten;

under henvisning til traktat om en forfatning for Europa, underskrevet den 29. oktober 2004, og navnlig til del II, charter om grundlæggende rettigheder;

under henvisning til direktiv 2000/43/EF om gennemførelse af princippet om ligebehandling af alle uanset race eller etnisk oprindelse og direktiv 2000/78/EF om generelle rammebestemmelser om ligebehandling med hensyn til beskæftigelse og erhverv;

under henvisning til sin udtalelse om meddelelsen fra Kommissionen til Rådet, Europa-Parlamentet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget om *»ikke-forskelsbehandling og lige muligheder for alle — en rammestrategi KOM(2005) 224 endelig og Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse om Det Europæiske Ar for Lige Muligheder for Alle (2007) — Mod et retfærdigt samfund«*, KOM(2005) 225 endelig — 2005/0107 (COD) (CdR 226/2005 fin);

under henvisning til Europa-Parlamentets beslutning om homofobi i Europa (RSP/2005/2666);

under henvisning til sin udtalelse om *grønbogen om ligestilling og ikke-forskelsbehandling i den udvidede Europæiske Union*, KOM(2004) 379 endelig (CdR 241/2004 fin) ⁽¹⁾,

under henvisning til anbefalingerne fra EU-netværket af uafhængige eksperter vedrørende grundlæggende rettigheder, jf. Thematic Comments no. 3: The protection of Minorities in the European Union;

under henvisning til rapportererne fra Det Europæiske Observationscenter for Racisme og Fremmedhad (EUMC) om situationen for migranter, minoriteter og især romaer;

under henvisning til sit forslag til udtalelse (CdR 53/2006 rev. 1) vedtaget enstemmigt den 7. april 2006 af Underudvalget for Konstitutionelle Anliggender, Styreformer i EU og Området med Frihed, Sikkerhed og Retfærdighed (ordførere Boris Soviž, borgmester i Maribor, og Eberhard Sinner, delstatsminister for Bayern, leder af delstatsregeringens kontor);

og ud fra følgende betragtninger:

- 1) respekten for grundlæggende rettigheder og kulturel og sproglig mangfoldighed er en særlig europæisk ressource, der skal værnes om i alle EU's regioner, og et område, som Regionsudvalget prioriterer højt;
- 2) enhver form for forskelsbehandling på grund af køn, race eller etnisk oprindelse, religion eller overbevisning, handicap, alder eller seksuel orientering må bekæmpes med samme intensitet, idet alle indbyggere bidrager til at gøre Europa rigt;

⁽¹⁾ EUT C 71 af 22.3.2005, s. 62.

- 3) der er forskel på beskyttelse af mindretal og ikke-diskriminationspolitikker; ligebehandling er en grundlæggende rettighed, og ikke et privilegium, for alle borgere;
- 4) enhver har ret til at være anderledes, og tolerance og respekt bør være en generel livsholdning, der bygger på gensidighed, og ikke en tjeneste, som ydes nogen og ikke andre;
- 5) lokale myndigheder har en vigtig opgave at udføre med at beskytte den grundlæggende ret til forsamlingsfrihed;
- 6) repræsentanter for lokale myndigheder har en særlig forpligtelse til at foregå som et godt eksempel og fremme god praksis;
- 7) lokale og regionale myndigheder har betydelige beføjelser på områder vedrørende offentlige registre, uddannelse, politi, sundhed, boliger og social bistand, uden hvilke det ikke ville være muligt at beskytte de grundlæggende rettigheder;
- 8) Regionsudvalget har efter anmodning fra Europa-Parlamentet iværksat udarbejdelsen af en samling af eksempler på god praksis på lokalt og regionalt plan og ønsker således at yde et væsentligt bidrag til at sikre bedre beskyttelse af mindretal og gennemførelse af ikke-diskriminationspolitikker —

på den 65. plenarforsamling den 14.-15. juni 2006 (mødet den 15. juni) enstemmigt vedtaget følgende udtalelse:

1. Generelle bemærkninger

Regionsudvalget

1.1 **bifalder** Europa-Parlamentets beslutning og **er enig i**, at medlemslandenes gennemførelse af ikke-diskriminationspolitikker ikke er tilfredsstillende, men **erkender** samtidig, at EU, medlemslandene og regionale og lokale myndigheder, på trods af de forskelle der er i gennemførelsesgraden (nogle medlemslande har været mere ihærdige end andre), allerede har udarbejdet en omfattende liste over bedste praksis;

1.2 **er enig** med Europa-Parlamentet **i**, at lokale, regionale og nationale myndigheder i adskillige medlemslande kunne gøre mere for at koordinere indsatsen til bekæmpelse af alle former for forskelsbehandling på grund af køn, race eller etnisk oprindelse, religion eller overbevisning, handicap, alder eller seksuel orientering, herunder antisemitisme og angreb på mindretalsgrupper, navnlig romaer;

1.3 **erkender**, at lokale og regionale myndigheder står over for dobbelt udfordring: På den ene side er det de regionale og lokale myndigheders ansvar at modvirke forskelsbehandling og overholde princippet om lige adgang til individuelle, økonomiske og sociale rettigheder og på den anden side er det deres ansvar aktivt at fremme grundlæggende rettigheder, herunder respekt for mindretalsrettigheder;

1.4 **fremhæver**, at de politikker og regler, der anvendes af lokale myndigheder, ikke må være hverken retligt eller faktisk diskriminerende og skal fremme social, økonomisk og politisk integration;

1.5 **erkender**, at fattigdom, social udstødelse og ghettoisering kan føre til ekstremisme og **mener** derfor, at effektive integrationspolitikker, herunder tiltag på uddannelses- og boligområdet på regionalt og lokalt plan, indirekte kan være medvir-

kende til at forhindre voldelig ekstremisme, og at der bør gøres en særlig indsats i forhold til unge i ghettoerne i byerne;

1.6 **anfører**, at der i flere byer, kommuner og regioner er gjort en reel indsats for at sikre bedre beskyttelse af mindretal baseret på princippet om multikulturelle samfund og forståelse for EU's rigdom og mangfoldighed og **foreslår** derfor på baggrund af det bevismateriale, der er indsamlet af Regionsudvalgets medlemmer, at der først udarbejdes et ikke-udtømmende katalog af bedste praksis på lokalt og regionalt niveau som det, der er vedlagt nærværende udtalelse.

2. Synspunkter og henstillinger

2.1 Fremme af mangfoldighed og tværkulturel dialog — foranstaltninger på lokalt niveau

Regionsudvalget

2.1.1 **mener**, at de lokale og regionale myndigheder kan gøre en forskel i kampen mod racisme, antisemitisme, islamofobi, fremmedhad, homofobi og angreb på mindretalsgrupper, navnlig romaer og statsborgere fra tredjelande, ved at fremme mangfoldighed i nærmiljøet og leve op til princippet om, at mangfoldighed gør samfundet rigere;

2.1.2 **foreslår**, at de lokale og regionale myndigheder på lokalt plan iværksætter passende foranstaltninger til at forbedre beskyttelsen af mindretals rettigheder og løse problemerne med racisme og fremmedhad i europæiske byer og regioner, for eksempel ved at

— oprette regionale og lokale ikke-diskriminationskontorer, der skal overvåge og registrere klager fra personer i grupper, der er eller har været udsat for forskelsbehandling;

— uddele basale oplysninger om mindretallenes situation og ikke-diskriminationspolitikker til den brede offentlighed;

- der gennem officielle repræsentanter for byer, kommuner og regioner formidles god praksis til offentligheden;
- inddrage EuropeDirect kontaktcentre i indsatsen for at fremme mindretals rettigheder og ikke-diskriminationsforanstaltninger;
- stable arrangementer og festlige begivenheder på benene, således at de forskellige kulturer, traditioner og sproggrupper i området får mulighed for at mødes;
- oprette uddannelsesprogrammer for lokale og regionale forvaltninger, lærere og journalister med det formål at sætte fokus på ikke-diskrimination og lige behandling af alle borgere;
- oprette nem og direkte adgang for medlemmer af mindretal til de forvaltningstjenester, hvor der er størst sandsynlighed for at støde på forskelsbehandling;

2.1.3 **er enig med** Parlamentet i, at romaernes situation vækker særlig bekymring og **mener** derfor, at Roma-samfundet har brug for særlig beskyttelse, ikke mindst i betragtning af dets størrelse og særegenhed;

2.1.4 **anser** integreringen af romaer for at være en stor udfordring for regionale og lokale myndigheder og **opfordrer** EU-institutionerne, de nationale regeringer og lokale og regionale myndigheder til at fastlægge en fælles integreret strategi, der på lokalt plan vil lette den politiske, sociale og økonomiske integration og samtidig fremme respekten for mangfoldighed og tolerance. Til det formål **foreslår** Regionsudvalget, at følgende foranstaltninger iværksættes på lokalt og regionalt niveau:

- udarbejdelse af fleksible uddannelsesstrategier, således at chancerne for integration gøres så gode som muligt;
- udveksling af bedste praksis mellem de byer og regioner, hvor der bor medlemmer af Roma-samfundet;
- finansiering af kulturelle begivenheder, der har til formål at udbrede viden om romaernes kulturarv og traditioner;

2.1.5 **fastholder**, at det for at undgå ekstremisme og segregation er vigtigt, at der på regionalt og lokalt niveau er en dialog mellem de religiøse og etniske grupper, hvilket også kunne føre til en fælles forståelse af de europæiske samfunds ligheder og forskelligheder.

2.1.6 **støtter** Parlamentets fremhævelse af, at homofobi i Europa giver anledning til særlig bekymring især under henvisning »til en række foruroligende tildragelser, der har fundet sted i nogle af EU's medlemsstater ...«

2.2 Anvendelse og fremme af ligestillingsstandarder og -planer

Regionsudvalget

2.2.1 **mener**, at ligestillingsstandarder for leveringen af tjenesteydelser kun kan opnås, hvis lokale og regionale myndigheder fastlægger politiske mål og indikatorer, der kan være til hjælp ved vurderingen af, i hvilken udstrækning politikkerne er blevet gennemført, og Regionsudvalget **ønsker** at medvirke ved fastlæggelsen af disse indikatorer;

2.2.2 **erkender**, at ligestillingsstandarder og -planer, der har til formål at skabe strategier for ligestilling, der går på tværs af samfundsgrupperne, og for lige muligheder uanset race, køn, handicap og seksuel orientering, i højere grad anerkender betydningen af retfærdig behandling og lige adgang til de lokale og regionale myndigheders tjenester og til beskæftigelse, der er udviklet som et redskab, der skal sætte de lokale og regionale myndigheder i stand til at integrere køn, race eller handicap i kommunalpolitik og i praksis på alle niveauer;

2.2.3 **mener**, at lokale og regionale myndigheder bør levere lokale tjenester af høj kvalitet, som er tilgængelige for alle og opfylder behovene i de enkelte kvarterer og blandt de enkelte samfundsgrupper i byerne, og etablere en ramme, inden for hvilken samhørighed og bæredygtighed kan blomstre ved at vende tilbage til allerede fastlagt bedste praksis som for eksempel:

- retshjælp i form af rådgivning vedrørende den enkeltes personlige situation;
- finansiering af lokale modtagelsescentre;
- afholdelse af integrationsfora med offentlige debatter for at styrke kontakten mellem borgerne/de fastboende og de nyankomne;
- oprettelse af rådgivende organer mod diskrimination og særlige rådgivere med ansvar for sager om race- og kønsdiskrimination.

2.3 Adgang til sprogundervisning, uddannelse og arbejdsmarkedet

Regionsudvalget

2.3.1 **gør opmærksom på**, at uddannelse er et hovedredskab for mindretals integration i det sociale og politiske liv i det land, hvor de bor, og for at skabe tolerance og respekt for forskellighed, og at lokale og regionale myndigheder spiller en vigtig rolle i den henseende;

2.3.2 **opfordrer** ligesom Europa-Parlamentet **indtrængende** medlemslandene til at gøre deres yderste for at sikre, at børn af flygtninge, asylansøgere og indvandrere integreres effektivt i uddannelsessystemerne. Offentlige myndigheder bør endvidere medvirke til at sikre, at medlemmer af mindretal får alle muligheder for at erhverve de sproglige færdigheder, som er nødvendige for en vellykket integration;

2.3.3 **understreger**, at erhvervelse af tilstrækkelige sproglige færdigheder i det officielle EU-sprog, hvor mindretallet bor, øger mulighederne for effektiv integration og **anfører**, at de lokale og regionale myndigheder inden for rammerne af deres beføjelser, i det omfang det er hensigtsmæssigt, bør sørge for, at der selv i børnehaver er gratis adgang til integrationsprogrammer med bl.a. frivillige sprogkurser i det officielle sprog;

2.3.4 **er bekymret** over den demotiverende effekt af høj ungdomsarbejdsløshed og **anbefaler** anvendelse af positive foranstaltninger særligt i forbindelse med dårligt stillede gruppers adgang til arbejdsmarkedet;

2.3.5 **foreslår**, at RU-medlemmerne inddrager deres netværk til at slå til lyd for:

- praktikophold ved kommuner for medlemmer af mindretalsgrupper;
- legatordninger for de bedste studerende fra etniske minoriteter og dårligt stillede grupper;
- særlige sproguddannelsesprogrammer for børn af migranter;

2.3.6 **har noteret sig** eksisterende bedste praksis på regionalt og lokalt plan inden for uddannelse og adgang til arbejdsmarkedet, herunder

- adgang til offentlige skoler for børn af alle nationaliteter;
- fri adgang for alle til sprogundervisning garanteret af kommunerne;
- samme adgang til uddannelse for handicappede, ikke-EU-borgere og den ældre del af befolkningen i overensstemmelse med princippet om livslang læring;
- oplysningsprojekter rettet mod at bekæmpe diskrimination;
- kurser udbudt på mindretalsgruppens sprog;
- egentlige kontorer for integrationspolitik;
- foranstaltninger til bekæmpelse af forskelsbehandling i forbindelse med jobsøgning iværksat af den lokale arbejdsformidling, for eksempel ved at arbejdsgiverne modtager anonymiserede oplysninger om de jobsøgende, hvori kandidaternes efternavne er udeladt.

2.4 Adgang til sociale boliger og offentlige tjenester

Regionsudvalget

2.4.1 **opfordrer** medlemslandene til at oprette en national database eller nationale retningslinier for myndigheder med ansvar for boligområdet for systematisk og omhyggelig indsamling af oplysninger om migranter og etniske mindretals boligforhold;

2.4.2 **opfordrer** de lokale og regionale myndigheder til at intensivere indsatsen til sikring af, at de iværksatte ikke-diskriminationsforanstaltninger overholdes, og især at

- alle familier uanset nationalitet får tildelt kommunale boliger;
- undgå ghettodannelse og om nødvendigt ty til positiv særbehandling;
- udarbejde handlingsplaner på lokalt og regionalt niveau, der skal garantere lige adgang til boliger;

2.4.3 **fremhæver** lokale og regionale myndigheders bedste praksis til sikring af lige adgang til boliger og offentlige tjenester for alle borgere, for eksempel ved at

- sørge for, at faglige og retlige garantier og forsikringspolitikker omfatter alle befolkningsgrupper;
- tildele kommunale lejligheder til migranter og statsborgere fra tredjelande;

- nedsætte rådgivende organer, der skal forbedre flygtninges og migranternes adgang til boliger;

- iværksætte programmer for udlejning af almennyttige boliger;

- sikre migranternes deltagelse i offentlige debatter om boligpolitikken;

- sikre, at alle medlemmer af lokalsamfundet har lige adgang til offentlige tjenester af samme kvalitet.

2.5 Aktiv deltagelse i det politiske og civile liv

Regionsudvalget

2.5.1 **støtter på det kraftigste**, at medlemmer af mindretalsgrupper deltager i det politiske liv på alle myndighedsniveauer (lokalt, regionalt, nationalt og europæisk), og især at de i højere grad tager del i lokalpolitik; med dette for øje kunne de lokale og regionale myndigheders strukturer og beslutningstagningsprocedurer gøres klarere og lettere tilgængelige for at tilskynde mindretallene til at deltage og for at fremme ubegrænset forenings- og udtryksfrihed;

2.5.2 **opfordrer** de lokale og regionale myndigheder til at tilskynde repræsentanter for de forskellige etniske indvandergrupper til at tage et større samfundsmæssigt ansvar i de enkelte medlemslande og på regionalt og lokalt plan;

2.5.3 **bifalder** de initiativer, som en række byer og regioner har iværksat med henblik på at fremme udøvelsen af politiske rettigheder, eksempelvis

- oprettelsen af rådgivende organer;
- mindretalsrepræsentation ved mindst én person i byråd;
- fuld deltagelse af medlemmer af mindretal i lokal- og kommunalvalg;
- oprettelse af hjemmesider over kommunale aktiviteter mellem borgerne/de fastboende, migranter og dårligt stillede grupper;

2.5.4 **opfordrer til**, at der iværksættes konkrete foranstaltninger, herunder at der skabes de rette betingelser for, at organisationer, der er repræsentative for de nationale mindretal, rent faktisk har mulighed for at deltage i udarbejdelsen og gennemførelsen af politikker og programmer vedrørende den uddannelses- og erhvervsmæssige integration af mindretal;

2.5.5 **fremhæver** det ansvar, som lokale og regionale medier har for at fremme tolerance og respekt for forskellighed og deres rolle i at sikre en effektiv kommunikation og medvirke til at øge medlemmer af mindretals aktive deltagelse i det lokale politiske og civile liv.

2.6 Indsats til fremme af dataindsamling på regionalt og lokalt niveau

Regionsudvalget

2.6.1 **Finder** det afgørende for vurderingen af gennemførelsen af ikke-diskriminationspolitikker, at data, der indsamles, opdeles efter etnisk oprindelse;

2.6.2 **gentager** sin opfordring til Kommissionen om at offentliggøre et vademecum om bedste praksis inden for ikke-forskelsbehandling for lokale myndigheder i deres egenskab af arbejdsgivere, leverandører og aftagere af varer og tjenesteydelser og som bannerførere for lokal samhørighed og ikke-forskelsbehandling. Vademecumet skal fastlægge de forpligtelser, der påhviler lokale myndigheder med hensyn til beskyttelse af grundlæggende rettigheder, herunder forsamlingsfriheden, og de lokale myndigheders særlige forpligtelse til at foregå med et godt eksempel i bekæmpelsen af hadefuld tale eller tale, der vil kunne føre til legitimation, udbredelse eller fremme af racehad, fremmedhad, antisemitisme, homofobi eller andre former for diskrimination eller had baseret på intolerance. Regionsudvalget **tilbyder** i den forbindelse Kommissionen sin hjælp til indsamling af data på regionalt og lokalt niveau;

2.6.3 **finder** det væsentligt for effektiviteten af de politikker, der er iværksat til fremme af ligebehandling og løsning af alle former for diskrimination, at indsamlingen, overvågningen og vurderingen af data forbedres og **gentager**, at de lokale og regionale myndigheder på lige fod med Kommissionen må inddrages i arbejdet med at udarbejde sammenlignelige kvantitative data med henblik på at identificere og bringe eksisterende uligheder frem i lyset.

3. Afsluttende bemærkninger

Regionsudvalget

3.1 **fremhæver** betydningen af at forbedre det interinstitutionelle samarbejde mellem EU-institutionerne, Europarådet, FN og OSCE om effektiv beskyttelse af mindretal og lægger vægt på den rolle, som ngo'er og nationale, tværnationale og europæiske sammenslutninger af regionale og lokale myndigheder har i denne proces;

3.2 **ønsker**, at den regionale dimension i højere grad inddrages i rapporterne fra Det Europæiske Observationscenter for Racisme og Fremmedhad (EUMC) og EU-netværket af uafhængige eksperter vedrørende grundlæggende rettigheder;

3.3 **mener**, at EU kunne støtte medlemslandenes foranstaltninger på lokalt, regionalt og nationalt plan med tilstrækkelig finansiering, og at medlemslandene kunne lægge nogle af deres beslutningsbeføjelser med hensyn til strukturfondene ud til de regionale og lokale myndigheder i overensstemmelse med EU's decentraliseringspolitik;

3.4 **henstiller til**, at der ydes tilstrækkelig finansiering til foranstaltninger på lokalt og regionalt niveau til bekæmpelse af forskelsbehandling og beskyttelse af alle borgeres rettigheder.

Bruxelles, den 15. juni 2006

Michel DELEBARRE

Formand for

Regionsudvalget

BILAG

BESKYTTELSE AF MINDRETAL PÅ REGIONALT OG LOKALT PLAN: GOD PRAKSIS ⁽¹⁾

En stor del af den gode regionale og lokale praksis, som har til formål af forbedre mindretallenes situation og fremme politikker til bekæmpelse af forskelsbehandling, er kortlagt ved undersøgelser gennemført af medlemmer af Regionsudvalget samt af regionale og lokale myndigheder, organisationer og foreninger. Regionsudvalget ønsker at udbygge denne begrænsede oversigt og anvende den i EU-initiativer til fremme af standarder for lige behandling af alle.

1. Fremme af mangfoldighed og interkulturel dialog

- I Tyskland har det bayerske integrationsforum udviklet en række aktiviteter under mottoet »Integration gennem dialog« (dvs. offentlige debatter). Målet med disse aktiviteter er at øge kontakten mellem den oprindelige befolkning og udlændinge og dermed undgå, at der opstår kulturelle og sproglige ghettos — såkaldte »parallelle samfund«.
- I byen Corps-Nuds i Frankrig anerkendes nyankomne som en del af lokalsamfundet og opfordres til at deltage i alle lokale sociale aktiviteter. Hertil kommer, at børn af alle nationaliteter har adgang til offentlige skoler. Handicappede og arbejdssøgende voksne er ligeledes sikret adgang til offentlig uddannelse i overensstemmelse med princippet om livslang læring.
- I Bremen er der iværksat en lang række integrationspolitiske foranstaltninger. Fælles for dem alle er, at de fremmer den interkulturelle og interreligiøse dialog for på den ene side at komme fremmedfjendtligheden til livs og på den anden side forebygge radikaliserings- og segregationstendenser.
 - »die Nacht der Jugend« (Ungdommens Aften) afholdes én gang om året i Bremens rådhus til minde om ofre for nazismen. Det overordnede mål for alle disse aftener er, at blikket tilbage i tiden kombineres med et engagement i en menneskevenlig nutid. Der deltager gennemsnitligt 3.000 personer i Ungdommens Aften, heraf en tredjedel unge. Hvert år afholdes arrangementet under sit eget motto. Blandt de seneste års temaer for Ungdommens Aften kan nævnes »Møde med sinti og romaer«. Ud over foredrag af samtidsvidner, udstillinger og diskussionsfora er der også teaterforestillinger, idrætsopvisninger og koncerter af alle genrer, lige fra klassisk til hiphop — noget for enhver smag og aldersklasse.
 - Religionsbykort. Et succesfuldt »Nacht der Jugend«-projekt er religionsbykortet, som forvaltes af unge og henvender sig til unge. Dette projekt har aktiveret unge i Bremen fra forskellige religioner i et forsøg på en udveksling mellem religionerne og på at nå frem til en bedre forståelse af ens egen trosretning. Der er tale om et forum, hvor unge fra alle religiøse grupper i Bremen kan lære hinanden at kende, udveksle synspunkter og nyde hinandens selskab, mens de arbejder på deres bykort. De unge har oprettet en interaktiv internetportal med et bykort, der viser placeringen af alle kirker, moskéer og menighedshuse i hver bydel. På webstedet er der endvidere et debatforum, hvor de unge bogstaveligt talt kan udveksle synspunkter om Gud og verden. Religionsbykortet har vist, at der blandt de unge findes et ønske om interreligiøs dialog. Denne mulighed tilbydes ikke i tilstrækkelig grad i religionsundervisningen, der er opdelt i forskellige trosretninger. De unge ønsker at lære andre religiøse unges tro og liv at kende direkte fra disse unge og vil have en dialog »i øjenhøjde« uden hierarki og autoritet.
 - Bremens islam-uge: der lægges i Bremen særlig vægt på integrationen af de islamiske medborgere. Under islam-ugen får muslimerne mulighed for offentligt at præsentere deres tro og kultur. Enhver kan i denne uge lære islam, som den dyrkes og praktiseres i Bremen, at kende. Gennem en lang række foredrag, debatter og udstillinger indbydes man til at lære noget om, tale med og mødes med muslimer under uformelle former. Det drejer sig ikke om at tale om muslimerne, men at tale med dem. En kritisk udveksling af synspunkter er ikke kun tilladt, men anbefales ligefrem.
 - Reception på Bremens rådhus i anledning af fastens afslutning. Ved udløbet af fastemåned, Ramadan, indbydes de muslimske medborgere af Den Frie Hansestad Bremens senat til sammen med medlemmer af andre trossamfund at fejre afslutningen af fasten. Muslimerne tager altid gerne imod indbydelsen, som viser at muslimerne, deres kulturelle arv og deres tro respekteres.
- »Oporto uden grænser«-projektet (Portugal) er en strategi til analyse af, overvejelser om og behandling af immigrationsituationen i byen. Denne indsats inddrager 33 indvandrerforeninger, der repræsenterer de forskellige indvandrer-samfund i Oporto. Projektaktiviteterne har en række forskellige mål. Der tilstræbes en integreret og deltagelsesorienteret social udvikling af alle aktører med henblik på at opretholde og fremme den sociale samhørighed. Her skal

⁽¹⁾ Kilder: oplysninger indsamlet af Regionsudvalgets medlemmer; »Thematic Comments no. 3: The protection of Minorities in the European Union« udgivet af EU-netværket af uafhængige eksperter vedrørende grundlæggende rettigheder (2005); EUMC's årsberetning, Del II »Racisme og fremmedhad, udviklingstendenser og god praksis« (2005).

omtales to af disse aktiviteter, som udmærker sig ved deres regelmæssige karakter og inddragelse af indvandrerforeninger i planlægnings-, udviklings- og evalueringsfaserne:

- **»En historie at fortælle«:** Formålet med denne aktivitet er at identificere og samle betydningsfulde historier fra disse samfunds kulturelle arv og videreformidle dem til en bredere offentlighed ved regelmæssigt at arrangere rekreative og præstationsbaserede aftener, der afholdes på ansete steder i byen.
- **Kultursamfundsmøde:** Hovedmålet med denne aktivitet er at bidrage til at opbygge relationer mellem de forskellige samfund samt at fejre og fremme den kulturelle mangfoldighed i Oporto. Der afholdes sociokulturelle arrangementer og informationsmøder med deltagelse af både de oprindelige og udenlandske beboere i udstillinger samt salg af kulturelle og gastronomiske produkter. Der deltager flere hundrede mennesker i denne årlige begivenhed, som afholdes i en kendt bygning i byen.
- »Inter-Nation«-programmet i Vallonien (Belgien) tager sigte på interkulturalitet og erhvervelse af specifikke faglige færdigheder. Formålet er at få de personer i arbejde, som der stadig gøres for lidt brug af på arbejdsmarkedet. Det drejer sig navnlig om at fremme de interkulturelle aktiver, som personer af udenlandsk oprindelse ligger inde med, i forbindelse med job, der har et internationalt islæt. Samtidig forsyner Inter-Nation-programmet virksomheder med kompetent arbejdskraft, som er i stand til at støtte dem i deres forehavender.
- München har udviklet et projekt med betegnelsen »aktive sammen i Neuperlach«. Som led i projektet gøres beboernes haver til fælles aktivitetsområder for tyskere og indvandrere, der bor i samme kvarter. Dette projekt fremmer kommunikationen og integrationen mellem folk med forskellig kulturel, etnisk og racemæssig baggrund.
- I Amsterdam har man iværksat projektet »Anden Verdenskrig i perspektiv« med det formål at bekæmpe forskelsbehandling og antisemitisme og øge tolerancen og den gensidige respekt.

2. Anvendelse og fremme af standarder og planer for ligebehandling

- Den selvstyrende region Madrid er i færd med at gennemføre sin regionale integrationsplan for 2006-2008, som er udarbejdet med støtte fra samtlige sociale grupper i regionen og med deltagelse af over 1.000 repræsentanter og eksperter med henblik på at sikre, at indvanderne integreres i samfundet. Det er første gang, at en spansk region har øremærket over 4,4 mia. EUR til fremme af indvandrernes integration. Samtlige indvandrere, uanset deres administrative status, har gratis adgang til Madrids uddannelsessystem og sundhedsvæsen på lige fod med alle andre borgere i Madrid. Hertil kommer, at regionalstyret i Madrid har oprettet centre, der yder social bistand til indvandrere (CASI) med henblik på at styrke det netværk af grundlæggende hjælp, der står til rådighed for særligt sårbare indvandrere, samt etableret centre til fremme af indvandreres integration og deltagelse (CEPIS) for at befordre, styrke og demonstrere indvandrersamfundenes kulturrigdom.
- I Wien er der oprettet egentlige kontorer for integrationspolitik. Der er endvidere etableret en særlig enhed for »Integration og mangfoldighed« med henblik på at nå frem til en egentlig mangfoldighedsforvaltning og udvide rådgivningstjenester til at omfatte nye migranter, som har bosat sig i byen. Denne enhed samarbejder med migrantorganisationer og fremmer integrationsrelevante tiltag og projekter som f.eks. sprogindlæringsforanstaltninger.
- I Emilia Romagna-regionen i Italien er der oprettet rådgivende antidiskriminationsorganer, og de lokale myndigheder har ansat særlige rådgivere, der skal kunne gribe ind i tilfælde af race- eller kønsdiskrimination.

3. Adgang til sprogindlæring, uddannelse og jobmarkedet

- I Rennes i Frankrig tilbydes en række forskellige aktiviteter og uddannelsesmuligheder for at sikre nyankomnes integration i lokalsamfundet. Endvidere er der et særligt budget for oprettelse af modtagecentre i lokalsamfundet.
- Bystyret i Wien tilbyder nye migranter alfabetiseringskurser og grundlæggende undervisning i tysk, navnlig for kvinder med børnepasningstilbud i dagtimerne.
- I Škocjan i Slovenien er der indført en integrationspolitik via et program, der tager sigte på at lære lokalbefolkningen om fremmedhed.
- Med henblik på at bekæmpe jobdiskrimination har Rhône-Alpes-regionen i Frankrig opfordret den lokale arbejdsformidling til at sende arbejdsgiverne anonymiserede oplysninger om de arbejdssøgende, hvori kandidaternes efternavne er udeladt.

4. Adgang til boliger og offentlige tjenester

- I Wien er der lige adgang til byens offentlige tjenester for alle medlemmer af samfundet, uanset nationalitet, køn, race og religion, og tjenesterne er af samme kvalitet for alle. Endvidere har kommunerne støttet og finansieret projekter, der fremmer og videreudvikler pluralistiske politikker. Byen fremmer kulturel, sproglig og tilhørmæssig mangfoldighed, og samtlige borgere har adgang til retshjælp i form af rådgivning om den enkeltes personlige situation.

- I Barcelona er offentlige tjenester tilgængelige for alle registrerede personer, også hvis de ikke er i besiddelse af opholdspapirer. De lokale catalanske myndigheder forsøger at tilpasse de eksisterende lokale tjenester til migranternes behov og mål, navnlig gennem teknisk støtte i forbindelse med modtagelse og boligsøgning, finansiel støtte til mangfoldighedsfremme, statsborgerskabspolitikker samt videntjenester i beslutningstagningen.
- I Frankrig tildeles der inden for rammerne af boligpolitikken for det storbyfællesskab, som byen Corps-Nuds indgår i, uden hensyntagen til nationalitet, kommunale boliger til bestemte befolkningsgrupper, herunder romaer.
- Den catalanske regering har skabt »La Red de Bolsa de Vivienda Social« med det sigte at forbedre adgangen til ordentlige boliger for alle samfundsgrupper ved at yde tekniske og juridiske garantier, en forsikring og en garanti på mindst seks måneder.
- I Østrig har byerne Salzburg, Krems og Guntramsdorf tildelt indvandrere og tredjelandsstatsborgere kommunale lejligheder. Den rådgivende organisation »Wohndrehscheibe«, der arbejder for at forbedre flygtninges og indvandreres adgang til boliger, blev i 2004 udpeget som en af de 107 eksempler på »bedste praksis«, der kunne komme i betragtning til prisen »Dubai International Award«.
- I Tjekkiet er kommunerne under »Programmet for opførelse af boliger med særlig boligbistand« forpligtede til at støtte opførelsen af nye huse og forsyne dem med sociale tjenester for derved at hjælpe grupper, der er i fare for social udstødelse.
- Siden 1994 har der i Madrid-regionen været iværksat et særligt boligformidlingsprogram for at imødekomme indvandrerbefolkningens boligbehov. Det sikrer indvandrerne anstændige boliger, opretter en række forskellige formidlingssystemer og garantier for indvandrerbefolkningen til erhvervelse af boliger fra ejendomsmarkedet. Programmet omfatter også adgang til bofællesskaber og fremmer dannelsen af andelsforeninger med henblik på leje eller sameje af boliger.
- I Slovenien opfordrer »Programmet til fremme af kommunale garantier for almennyttige udlejningsboliger i 2005« kommunerne til at opføre og renovere almennyttige udlejningsboliger.
- I Gent, Belgien, har de offentlige og private parter underskrevet en erklæring om ikke-diskrimination på boligområdet for at udelukke og forebygge enhver form for forskelsbehandling inden for boligsektoren.
- I Verona, Italien, tilbyder andelsforeningen »La casa per gli Extracomunitari« boliger til indvandrere og sørger for, at de deltager i offentlige fora, hvor boligpolitikker debatteres.

5. Aktiv adgang til det politiske og civile liv

- I Torino i Italien har alle udlændinge, der har boet i byen i de sidste 6 år, stemmeret ved byrådsvalgene.
- I Danmark har kommunerne i henhold til integrationsloven mulighed for at etablere integrationsråd, som har bemyndigelse til at afgive vejledende udtalelser om den almindelige integrationsindsats i kommunen og om de integrationsprogrammer, der tilbydes af kommunalbestyrelsen. Rådene består af mindst 7 medlemmer, som har bopæl i kommunen, og som udpeges af kommunalbestyrelsen. Udpegningen sker blandt medlemmer af lokale flygtninge- og indvandrerforeninger. Endvidere udpeges personer med tilknytning til skolebestyrelser og andre lokale foreninger i kommunen. Oprettelsen af integrationsråd ses som et første skridt i inddragelsen af indvandrere og flygtninge i den politiske beslutningsproces. Erfaringen viser, at mange indvandrere og flygtninge, som er medlemmer af integrationsrådene, senere involveres i den mere formelle politiske beslutningsproces, f.eks. som kommunalbestyrelsesmedlemmer. Ca. 60 danske kommuner har valgt at oprette integrationsråd.
- Byudvalget for Oportos samfundsgrupper (Portugal) er et rådgivende organ, der rapporterer til byrådet. Dets rolle er at tilbyde en interaktiv platform for information og debat mellem udenlandske grupper, som er bosiddende i Oporto, samt mellem disse grupper og den lokale myndighed. Gennem sådanne møder får den lokale myndighed kendskab til disse foreningers holdninger og ideer til projekter, som det overvejer at lancere med henblik på at fremme integrationen af de pågældende grupper. Deltagerne drøfter endvidere nogle af de vigtigste hindringer, som foreningerne står over for, når de skal gennemføre deres egne projekter. De foreninger, som repræsenterer Oportos udenlandske befolkningsgrupper, har lige fra starten vist stærk interesse i byudvalget. I alt 13 foreninger er i øjeblikket repræsenteret i udvalget. Det kan derfor med rimelighed påstås, at de lokale myndigheder samarbejder aktivt med et repræsentativt udsnit af Oportos udenlandske befolkningsgrupper. Indvandrerne og etniske mindretal har observatørstatus i bystyret. Det udgør således et solidt grundlag, som der kan bygges videre på i fremtiden. Det rådgivende organ er en central del af bystyrets strategi for tilnærmelse til borgerne, og viser, hvor stor vægt det lægger på at fremme et aktivt borgerskab og deltagelsesdemokrati. Dets mål er at gøre udvalget så repræsentativt som muligt i relation til de forskellige udenlandske befolkningsgrupper, som bor i byen, og flere foreninger opfordres til at deltage: de, der ønsker det, skal sende deres ansøgning til byrådsformanden.

- I Spanien sørger el Gobierno del Principado de Asturias for, at alle, der bor inden for området, har adgang til sociale ydelser. Myndighederne sikrer endvidere faglig og økonomisk støtte til udvikling af menneskelige ressourcer og har indført forebyggende foranstaltninger, der skal gøre det lettere for forskellige grupper, der udsættes for eller risikerer forskelsbehandling, at deltage i samfundslivet. Der er udarbejdet en plan for social integration, som omfatter konkrete foranstaltninger til fremme af integrationen af mindretal på bolig-, uddannelses- og sundhedsområdet samt i forbindelse med sociale tjenester.
- I Italien har mindretalsrepræsentanter (lederen af det senegalesiske mindretal i Toscana) en plads i Firenzes byråd.
- I Berlin er der med henblik på at lette integrationen indført en ordning med regelmæssig overvågning af mindretalenes situation. Bystyret i Berlin har lanceret en »Nabolagsfond«, som er et succesfuldt eksempel på forbedret deltagelse og integration af borgerne.

6. Beskyttelse af romamindretallet

Belgien

- I Belgien tildeles der i kraft af Det Flamske Råds dekret om lige muligheder inden for uddannelse ekstra midler til bestemte skoler på basis af antallet af studerende fra dårligt stillede grupper, herunder romaer.
- I Belgien nedsatte den flamske regering i 1997 et udvalg for mobile boliger med henblik på at udarbejde konkrete forslag til løsning af boligproblemer og oprettelse af boligområder for romaer og andre omreisende.
- I Flandern er der i overensstemmelse med et dekret om den flamske politik over for etniske og kulturelle mindretal oprettet fem »romaenheder« i regionale integrationscentre. Disse enheder har til formål at evaluere og gennemføre mindretalspolitikken. I Vallonien blev der i 2001 oprettet et mæglingscenter for romaer og omreisende folk med henblik på at føre tilsyn med projekter til fordel for disse befolkningsgrupper og for at mægle mellem dem og de offentlige myndigheder.

Tjekkiet

- I Tjekkiet er der roma-koordinatorer både på regionalt plan og i hovedstaden Prag, mens romaerne på lokalt plan betragtes som et nationalt mindretal.
- I Tjekkiet organiserede en ngo ved navn »Gensidig Sameksistens« og Ostrava-regionens politistyrke en sommerlejr for romabørn i 2004. Formålet var at forbedre kommunikationen og samarbejdet mellem politi og romaer.

Frankrig

- I nogle få skoler i Frankrig er der en lærer med den særlige opgave at fremme integrationen af romabørn. Der er afsat et antal skolebusser til transport af romastuderende, hvis konkrete deltagelse i skoleundervisningen overvåges.

Tyskland

- I Tyskland er det centrale råd for tyske sinti og romaer en paraplyorganisation, der omfatter ni foreninger på delstats-niveau og adskillige andre på regionalt og lokalt niveau. Det repræsenterer og forsvare de forskellige mindretalsudvalgs interesser.

Grækenland

- I byen Patros, Grækenland, er der iværksat omfattende foranstaltninger til beskyttelse af romamindretallet, herunder regelmæssige lægebesøg og vaccinationer, programmer for forbedret adgang til arbejdsmarkedet for den lokale romabefolkning og fastlæggelse af en aktiv boligpolitik, der omfatter boligstøtte fra staten.

Ungarn

- I Ungarn har lokalforvaltningen og den lokale mindretalsregering i Ozd iværksat et program, der går ud på at sanere et område præget af alvorlig nedslidning og social udstødelse.

Slovenien

- Den slovenske forfatning sikrer mindretal retten til at bruge deres eget sprog som officielt sprog i det område, hvor de bor. Dette gælder de ungarske og italienske mindretal. Disse to mindretal har deres egne repræsentanter i det nationale parlament.

- Gennem kontoret for nationale mindretal forbereder regeringen lovgivning vedrørende det slovenske romasamfunds særlige status, rettigheder og beskyttelse. Det er sandsynligvis det første EU-land, der tager sådanne skridt. Siden den siddende regerings tiltrædelse har romaer i Slovenien i henhold til loven om lokalt selvstyre og loven om lokalvalg kunnet vælge kommunalrådsmedlemmer, som kan repræsentere romasamfundet i de kommuner, hvor romaerne er en del af den oprindelige befolkning. Inden for rammerne af regeringens program af støtteforanstaltninger for romaer vil de lokale myndigheder i Rogašovci gennemføre et program af offentlige initiativer »om romaer for romaer«, herunder offentlig finansiering af projekter til afhjælpning af infrastrukturproblemer i forbindelse med forsyningspligtigheder, til løsning af uddannelsesmæssige, sociale og kulturelle spørgsmål og til ydelse af retshjælp til romaerne.
- Ljubljanas institut for uddannelsesforskning oprettet et projekt under navnet »Integration af romabørn i det almindelige uddannelsessystem i Slovenien«. Det er projektets mål at forbedre romabørnenes uddannelsesmuligheder på førskole- og grundskoleniveau i Dolenjska-regionen.

Spanien

- Programmet »Prologuer«, der er lanceret af den catalonske regering, skal støtte romaer og andre grupper, der udsættes for forskelsbehandling. Logikken bag programmet er ganske enkel: tomme lejligheder opkøbes, renoveres og udlejes til indvandrere og andre dårligt stillede samfundsgrupper.
- Den selvstyrende region Madrid lancerede i 1999 APOI-projektet til fremme af den samfundsmæssige integration af etniske mindretal fra Østeuropa. Integrationsprocessen består af tre faser: velkomstfasen, bosættelsesfasen (herunder job- og boligsøgning) og opfølgingsfasen. APOI er virksom på fire niveauer: enkeltindividet, familien, gruppen og samfundet. Der er tale om en aktiv deltagelsesstrategi, hvor indvandrere involveres i deres egen integration, og eventuelle problemer tackles på individuelt plan under hensyntagen til den samlede kontekst.
- Byrådet i Barcelona oprettet et kommunalråd for Barcelonas sigøjnersamfund, som er et rådgivende organ, der skal forbedre velfærden og livskvaliteten for byens romaer.

Storbritannien

- I Storbritannien er der iværksat et såkaldt »Gypsy/Traveller Achievement Project« med inddragelse af forældre og interviews med børn. Som led i projektet skal akademiske programmer tilpasses med henblik på at tiltrække flere studerende blandt romaerne. De fleste lokale myndigheder har en »Traveller Education Service«, en ordning til fremme af romafamiliernes uddannelse. Én skole har lanceret et fleksibelt program, som foregår uden for skolen og omfatter læse- og skrivefærdighed, matematik og udendørs aktiviteter, og én lokal myndighed har udarbejdet pakker, der skal lette overgangen fra primærtrinnet til sekundærtrinnet.
-